

Közösségi pedagógiai gyakorlat leírása

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet 2.2 b) pontja a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanár szakok képzési es kimeneti követelményeiről előírja a tanári képzésben résztvevő hallgatók számára közösségi pedagógiai gyakorlat teljesítését.

Célja: egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösség építési területein való tapasztalatszerzés. A hallgató ennek keretében szerezzen tapasztalatot a pedagógiai helyzetek és a nevelői szerep komplexitásáról, megtapasztalja a problémamegoldó és együttműködő reflektív szakember szerepét, találkozik a gyermekek, fiatalok valóságával és tapasztalati úton tanul róluk.

Időpontja: a képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat szünetekben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető. Bármelyik félévben felvehető, de legkésőbb a 8. félév végéig teljesíteni kell. Javasolt időpontja a 7. félév.

Alapelvei:

- A közösségi pedagógiai gyakorlat funkciója egyrészt, hogy a tanári képzésben résztvevő hallgatók a közösség igényeihez illeszkedő, minőségi (releváns és jelentőségteljes), gyermekekkel, fiatalokkal végzett tevékenység végzése során szerezzenek tapasztalatot, és ez a hallgatók által megélt, aktív tanulás alapjává váljon.
- A közösségi pedagógiai gyakorlat a tapasztalati tanulás egy formája, mely pályaorientációs funkciót is ellát azáltal, hogy a hallgató szervezett keretek között találkozik a pedagógiai „valósággal” és elindul a reflektív résztvevő szerep elsajátításának útján, tapasztalatot szerez a problémamegoldó és a partneri együttműködő szerepekről.

Helyszíne:

A helyszínekre vonatkozó alapvető kritériumok:

- olyan szervezet, intézmény vagy közösség (illetve ennek eseménye) (a továbbiakban: a szervezet), amely gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozik, és ahol a hallgatónak lehetősége van közvetlenül ezzel a korosztállyal dolgoznia;
- a hallgató a szervezet keretében terepen, eseményen valamilyen gyerekekkel végzett tevékenységet végezhet támogatással, illetve ilyenbe kapcsolódhat be;
- a szervezet működése a fiatalok tanórán kívüli életére (is) irányul;
- a szervezet értékrendje átlátható módon a demokratikus értékekre alapul, és társadalmi felelősségvállalás jellemzi;
- a szervezet vállalja, hogy támogatja a hallgató gyakorlatát, hogy az tanulási folyamat is legyen, illetve a hallgatók számára – a visszajelzések és reflexiók alapján – valóban tanulási, fejlődésüket segítő tapasztalatot jelent;
- a szervezet nem üzleti céllal működik;

- a szervezet nem tartozik politikai párthoz és nem folytat pártpolitikai tevékenységet;
- a szervezet nem hirdet és szít előítéleteket, illetve gyűlöletet társadalmi csoportokkal szemben;
- nem a hallgató volt vagy jelenlegi munkahelye és a hallgatóval nem áll semmilyen szerződéses jogviszonyban (pl. önkéntes szerződés);
- a hallgató nem részesül a tevékenységért finanszírozásban;
- a hallgató által választott helyszín esetén nem áll fenn összeférhetetlenség (pl. családi, rokoni kapcsolat);
- amennyiben olyan szervezetről van szó, amelynek tevékenységében a hallgató eddig is részt vett önkéntesként, akkor biztosítva van, hogy valamilyen más tevékenységbe fog bekapcsolódni, mint eddig.

Optimális helyszín olyan szervezet, intézmény vagy közösség, amely

- munkájában valamilyen társadalmi kisebbséget, hátrányos helyzetű csoportot érint;
- céljaiban és cselekvésében elkötelezett a társadalom alakításáért, a demokratikus értékrend és a társadalmi tudatosság látszik a tevékenységében;
- van olyan személy, aki mentorként tudja támogatni a hallgató gyakorlatát;
- felmutatható tapasztalattal rendelkezik önkéntesek, illetve közösségi szolgálatot teljesítők bevonásában, támogatásában;
- nem olyan szervezet, amelynek tevékenységében a hallgató eddig is rendszeresen részt vett.

Helyszínek lehetnek például: iskolák, kollégiumok, tanodák, művelődési központok, egyházi intézmények, civil szervezetek, alapítványok, ifjúsági szervezetek, fiatalokat segítő csoportok, egyházi közösségek, valamilyen célra alakult közösségek.

Tartalma: A gyakorlat időtartama 30 óra, értéke 2 kredit. A hallgató minimum 15–20 órában végzi a gyakorlatot közvetlenül gyerekekkel, diákokkal dolgozva a BDPK által jóváhagyott intézményben vagy szervezetnél, és 10–15 órában készül, dokumentál, reflektál munkájára.

Tipikus tevékenységek lehetnek:

- tanulók szabadidős tevékenységeinek vezetésébe bekapcsolódás: táborok, osztály kirándulások, szabadidős napok tervezése, szervezése, megvalósítása;
- szakkörök, foglalkozások, programok tervezése, szervezése és az ezeken való részvétel;
- gyermekotthonok munkájába való bekapcsolódás;
- nehéz helyzetben lévő fiatalokkal való munka pl. civil szervezetben,
- tanodák munkájába történő bekapcsolódás;
- gyermekek, fiatalok egyéni tanulásának támogatása valamilyen szervezet keretében.

Értékelése

A közösségi pedagógiai gyakorlat értékelése háromfokozatú minősítéssel történik. Az értékelés alapját a hallgató által vezetett dokumentáció adja.

A gyakorlat koordinációját és engedélyezését az ELTE BDPK végzi, a minősítést a Pedagógia és Pszichológiai Intézet megbízott oktatója adja.

A közösségi pedagógiai gyakorlat teljesítésének feltétele:

- a hallgatók felkészítő előadáson való részvétele, mely a pedagógiai gyakorlat, mint tanulási forma koncepcionális hátterét, illetve a gyakorlati követelmények ismertetését és a reflexiós technikák gyakorlását jelenti.
- A közösségi pedagógiai gyakorlat során végzett tevékenységről a hallgató naplót vezet. A napló tartalmazza azokat az alkalmakat, amikor a hallgató a gyakorlati terepen tartózkodott vagy felkészült a gyakorlatra. Megjeleníti a tevékenység pontos időpontját, óraszámát, a végzett tevékenységet és a személyes szakmai reflexióját.
- A gyakorlat teljesítésekor a hallgató összegzést és záró reflexiót készít, amiben a tevékenységet és a gyakorlat során szerzett tapasztalatait, fejlődését szaktudásának felhasználásával átgondolja.

A közösségi pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos adminisztratív feladatok:

- a hallgató a gyakorlat előtt elkészíti a **befogadó nyilatkozatot**, amit aláírat a befogadó intézmény vezetőjével, majd legkésőbb a gyakorlat megkezdése előtt 10 munkanappal eljuttatja a pedgyakorlat@sek.elte.hu címre.
- a gyakorlatról kitölti a **teljesítésigazoló lapot**, amelyet eljuttat a kurzusfelelős oktatónak és leadja a gyakorlatszervezőnek
- a gyakorlat vezetőjének leadja a hallgatói naplót és a záró reflexiót
- a közösségi pedagógiai gyakorlatot a Neptunban fel kell venni: szorgalmi időszakban teljesített gyakorlat esetén a folyó félévben, szorgalmi időszakot követően teljesített gyakorlat esetén a következő félévben.